10.11.2025

Kehittämisjohtaja Juho Korpi

Asia: *U 48/2025 vp***;** Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2028-2034 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (rahoituskehysasetus); 2.) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (omien varojen päätös); 3.) ehdotus Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission väliseksi toimielinten sopimukseksi (toimielinten välinen sopimus talousarvioyhteistyöstä) 48/2025 vp

Tausta

Nykyisen vuosia 2021-2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) n:o 2020/2093 mukaan Euroopan komissio (*jäljempänä komissio)* esittää ennen 1 päivää heinäkuuta 2025 ehdotuksen uudeksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi. Komissio antoi 16.7.2025 ehdotukset EU:n seuraavaksi rahoituskehykseksi vuosille 2028-2034.

Komission ehdotus sisältää kattavan tiedonannon ”Dynaaminen EU:n talousarvio tulevaisuuden tarpeisiin – Monivuotinen rahoituskehys 2028-2034”, sekä ehdotuksen rahoituskehysasetukseksi, ehdotuksen toimielinten väliseksi sopimukseksi, ehdotuksen omia varoja koskevaksi päätökseksi, kansallisen ja aluetason kumppanuusrahastoa koskevan asetusehdotuksen (jatkossa kumppanuusrahasto), kilpailukykyrahastoa koskevan asetusehdotuksen, Verkkojen Eurooppa -asetusehdotuksen, Globaali Eurooppa -asetusehdotuksen, asetusehdotuksen EU-rahoituksen tuloksellisuuden seurannasta ja horisontaalisista periaatteista ja joukon muita sektorikohtaisia ehdotuksia.

Komissio täydensi ehdotuksiaan 3.9.2025 antamalla useita sektorikohtaisia ehdotuksia.

Komission tiedonannon kokonaisuudesta on aiemmin laadittu erillinen E-kirje (E 73/2025 vp), joka on toimitettu eduskunnalle 19.9.2025. Samassa yhteydessä ilmoitettiin, että eduskunnalle toimitetaan erikseen sektorikohtaisiin lainsäädäntöehdotuksiin liittyvät U-kirjelmät.

Komission ehdotus sisälsi tiedonannon lisäksi keskeiset horisontaaliset tässä U-kirjelmässä käsiteltävät ehdotukset:

(1) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2028-2034 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (COM (2025) 571 final) + LIITE;

(2) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (COM (2025) 574 final);

(3) ehdotus toimielinten sopimukseksi Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta (COM (2025) 572 final).

Nämä kolme komission rahoituskehystä koskevaa ehdotusta ovat monivuotisen rahoituskehyksen lainsäädännöllinen perusta ja kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Ehdotukset käsitellään tässä samassa valtioneuvoston U-kirjelmässä kyseisten ehdotusten keskinäisen johdonmukaisuuden vahvistamiseksi ja kattavan kokonaiskuvan ymmärtämiseksi.

Muista tulevaan rahoituskehykseen liittyvistä lainsäädäntöehdotuksista laaditaan omat erilliset U-kirjelmät, joista kukin toimivaltainen ministeriö vastaa oman hallinnonalansa osalta.

YLEISTÄ JA RAHOITUKSEN RAKENNE

Tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen ja sen kokonaistasoon kohdistuu EU-tasolla merkittäviä uudistamis- ja kasvattamispaineita erityisesti muuttuneen geopoliittisen tilanteen ja EU:n strategisen kilpailukyvyn, turvallisuusympäristön vahvistamisen sekä ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnan tarpeen takia, mutta myös tulevan EU:n laajentumisen johdosta.

Komissio ehdottaa tulevan rahoituskehyksen kokonaistasoksi 1763,1 mrd. euroa sitoumuksina, mikä vastaa 1,26 % EU:n BKTL:stä. Kehyksen kokonaistasoon sisältyisi elpymisvälineen takaisinmaksuun osoitettu 149,3 mrd. euroa. Suomi on vakiintuneesti käyttänyt rahoituskehyksen kokonaistasosta lukuja, jotka sisältävät kaikki sovittavat sitoumukset, myös ulkopuoliset välineet. Kun kokonaistasoon lisätään kehyksen ulkopuolelle ehdotettujen erityisvälineiden (joustoväline, Ukraina-varaus ja Euroopan rauhanrahasto) rahoitus, on komission ehdotuksen kokonaistaso yhteensä 1 893 mrd. euroa sitoumuksina, mikä vastaa noin 1,35 % EU:n BKTL:stä. Kuluvan rahoituskehyskauden vertautuvat luvut ovat rahoituskehyksen kokonaistason osalta noin 1 265 mrd. euroa (1,00 % EU:n BKTL:stä) ja noin 1 312 mrd. euroa (1,04 % EU:n BKTL:stä) kehyksen ulkopuoliset erityisvälineet ja Euroopan rauhanrahasto mukaan luettuna. Komission esitys tulevaksi rahoituskehyskokonaisuudeksi olisi noin 580 mrd. euroa voimassa olevaa rahoituskokonaisuutta suurempi.

Komission ehdotus vuosien 2028-2034 monivuotiseksi rahoituskehykseksi jakautuu neljään pääotsakkeeseen (nykyisin seitsemän), joista kolme vastaa talousarviosta tuettavia unionin tärkeimpiä toiminta-aloja ja joissa keskitytään yhteisten poliittisten painopisteiden toteuttamiseen. Neljäs otsake kattaa EU:n yleisen hallinnon menot. Ehdotettu rakenne olisi tältä osin yksinkertaisempi nykykehykseen verrattuna.

Komission ehdotuksen mukaan ohjelmat ja toiminnat on toteutettava siten, että koko vuosien 2028–2034 monivuotisen rahoituskehyksen aikana saavutetaan ilmasto- ja ympäristötavoitteita koskeva kokonaismenotavoite, joka on vähintään 35 prosenttia talousarvion kokonaismäärästä. % -osuus vaihtelee otsakkeittain.

Sitoumusmäärärahat	MFF 2028-2034 (milj. euroa)	Ilmasto- ja ympäristö-osuus rahoituksesta (%)
1. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, maatalous ja maaseutu, kalatalous ja merielinkeinot, vauraus ja turvallisuus	946 404	43
2. Kilpailukyky, vauraus ja turvallisuus	522 205	43
3. Globaali Eurooppa -välinen	190 000	30
4. Hallinto	104 447	(ei arviota)
Yhteensä	1 763 056	35

Taulukko 4 Komission ehdotuksen arvioidut vaikutukset Suomen EU-maksuun

	Kehyskaudella, milj. e	per vuosi, milj. e
Nykyinen rahoituskehyskausi 2021–2027: Suomen EU-maksut	**17 800**	**2 543**
Komission ehdotus rahoituskehykseksi (sis. erityisvälineet) 2028–2034: nykyisen omien varojen järjestelmän perusteella lasketut Suomen EU-maksut	**25 900**	**3 700**
Komission ehdotus omien varojen päätökseksi: vaikutus Suomen EU-maksuihin	**-3 750**	**-536**
Tullien kantopalkkio alentaminen 10 prosenttiin	-480	-69
Arvonlisäveroon perustuvan oman varan määräytymisperusteen rajaamisesta luopuminen	-40	-6
Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvan oman varan mukautuksista luopuminen	-60	-9
Bruttokansantuloon perustuvan oman varan bruttovähennyksistä (ns. maksualennukset) luopuminen	-1 060	-151
Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvan oman varan määräytymishinnan korottaminen ja sitominen inflaatioon	-60	-9
Päästökauppajärjestelmään perustuva oma vara, ETS 1	240	34
Hiilirajamekanismiin perustuva oma vara, CBAM	-40	-6
Keräämättömään sähkö- ja energialaiteromuun perustuva oma vara, e-waste	-700	-100
Tupakan valmisteveroon perustuva oma vara, TEDOR	-830	-119
Yrityspohjainen oma vara, CORE	-720	-103
Suomen EU-maksut tulevalla rahoituskehyskaudella komission ehdotuksen mukaisesti	**22 150**	**3 164**
Muutos nykykauteen verrattuna	**4 350**	**621**

Horisontaaliset periaatteet ja ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Komissio esittää **koko rahoituskehyksen menojen seurantaa ja tuloksellisuutta** koskevaa kehystä sekä horisontaalisia periaatteita, talousarvion sekä unionin ohjelmien ja toimintojen seurantaa, edellä mainittujen täytäntöönpanoa sekä viestintää koskevia ehdotuksia koottavaksi yhteen asetukseen. Kehys, horisontaaliset periaatteet ja seuranta kattavat myös rahoituskehyksen 1-otsakkeen kansalliset kumppanuussuunnitelmat.

Komission tuloksellisuusasetusehdotuksen tavoitteena on koko EU-rahoituksen hallinnollisen taakan vähentäminen, luotettavuuden ja läpinäkyvyyden parantaminen sekä budjetin varojen parempi seuranta. Komission ehdotuksen tavoitteena on tukea myös EU:n yhteisten periaatteiden toteutumista yhdenmukaistamalla EU-rahoituksen horisontaalisten periaatteiden (ilmasto ja biodiversiteetti, DNSH, sosiaalipolitiikat ja tasa-arvo) sääntöjä sekä EU-rahoituksen tulokselliisuuden seurantaa.

Käytännössä asetuksella luotaisiin mahdollisimman **yhdenmukainen kehikko, jolla seurattaisiin EU-varojen käyttöä ja tuloksia**. Seuranta, budjetin ohjelmien rahoitusmahdollisuudet ja rahoituksen saajat koottaisiin yhdelle verkkosivustolle (”Single Gateway”), joka mahdollistaisi muun muassa budjetin tuloksellisuuden seurannan ja tarjoaisi edunsaajille yksinkertaisemman mahdollisuuden löytää rahoitusta.

Tuloksellisuusasetusehdotuksen 4 artiklan mukaan ohjelmat ja toiminnat on toteutettava siten, että koko vuosien 2028–2034 monivuotisen rahoituskehyksen aikana saavutetaan ilmasto- ja ympäristötavoitteita koskeva kokonaismenotavoite, joka on vähintään 35 prosenttia talousarvion kokonaismäärästä.

Tuloksellisuusasetusehdotuksen liitteen I mukaan monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmien ja välineiden kokonaismäärärahoista odotetaan kohdennettavan vähintään seuraavat prosenttiosuudet ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin:

1) Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat: 43 %
2) Euroopan kilpailukykyrahasto: 43 %
3) Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma: 40 %
4) Verkkojen Eurooppa -väline: 70 %
5) Globaali Eurooppa -väline: 30 %

Horisontaalisista periaatteista komissio ehdottaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamisen helpottamiseksi yksinkertaistettua ohjeistusta, jossa vahvistettaisiin yleiset periaatteet ja kriteerit sekä politiikanaloja koskevat erityiskriteerit: siinä erotettaisiin periaatetta noudattavat politiikanalat ja sellaiset, jotka aiheuttavat merkittävää haittaa yhdelle tai useammalle ympäristötavoitteelle. Viimeksi mainittuja aloja ja toimintoja ei komission ehdotuksessa olisi mahdollista rahoittaa EU:n talousarviosta.

komissio esittää, että ilmastolle ja luonnon monimuotoisuudelle ja sosiaalipoliitikoille varattuja rahoitusosuuksia talousarviossa seurattaisiin sekä asetusehdotuksen 8 artiklassa ehdotetun kehyksen, että EU:n kertoimien kautta. ’EU:

Omien varojen päätös ja keskeiset ehdotukset ympäristöministeriön toimialalla

Euroopan unionin omat varat ovat tuloja, joilla EU:n talousarvio rahoitetaan. Omat varat jaetaan niin sanottuihin perinteisiin omiin varoihin, joita ovat nykyisin käytännössä tullimaksut sekä muihin omiin varoihin, joita ovat jäsenvaltioiden arvonlisäveropohjaan perustuva vara, kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuva oma vara ja bruttokansantuloon perustuva täydentävä vara.

Omien varojen päätöksessä säädetään omien varojen vuotuiset enimmäismäärät, joiden puitteissa jäsenmaat ovat velvoitettuja asettamaan varoja unionin käyttöön. Nykyisen omien varojen päätöksen mukaisesti enimmäismäärät ovat maksumäärärahojen kattamiseksi 1,40 prosenttia ja maksusitoumusmäärärahojen kattamiseksi 1,46 prosenttia kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:sta.

Komissio ehdottaa nykyisen omien varojen järjestelmän yksinkertaistamiseksi ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi kaikista nykyisistä mukautuksista luopumista. Tämä tarkoittaisi, että arvonlisäveroperusteisen oman varan määräytymisperustetta ei jatkossa rajattaisi, ja että kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuviin omiin varoihin ja BKTL-perusteisiin omiin varoihin sovellettavista mukautuksista luovuttaisiin.

Talousarvion tulopohjan vahvistamiseksi nykyisiin omiin varoihin ehdotetaan lisäksi eräitä muutoksia. Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvan oman varan määräytymishintaa korotettaisiin nykyisestä 0,8 euroa/kg 1,0 euroon/kg ja määräytymishinta sidottaisiin inflaatioon vuodesta 2028 alkaen. Lisäksi perinteisten omien varojen kantopalkkiota alennettaisiin nykyisestä 25 prosentista 10 prosenttiin.

Komissio ehdottaa omien varojen enimmäismäärien kasvattamista, jotta rahoituskehyksen ja omien varojen enimmäismäärien välinen liikkumavara riittäisi kattamaan unionin kaikki taloudelliset velvoitteet ja ehdolliset velat. Komission ehdottamat enimmäismäärät ovat maksumäärärahojen kattamiseksi 1,75 prosenttia ja maksusitoumusmäärärahojen kattamiseksi 1,81 prosenttia kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:sta.

Komissio ehdottaa viittä uutta omien varojen lajia pohjautuen aiempiin ehdotuksiin ja keskusteluihin. Uudet omat varat tuottaisivat komission mukaan huomattavia tuloja ja niiden täytäntöönpano olisi mahdollista kohtuullisin hallinnollisin rasittein. Komission ehdotus uusiksi omiksi varoiksi sisältää kaksi uutta omaa varaa, jotka sisältyivät jo aiempiin vuosien 2021 ja 2023 komission ehdotuksiin. Nämä kaksi uutta omaa varaa olisivat nykyiseen päästökauppajärjestelmään (ETS 1) sekä hiilirajamekanismiin (CBAM) perustuva oma vara. Komissio ehdottaa lisäksi kolmea uutta omien varojen lähdettä, jotka ovat keräämättä jääneeseen sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrään perustuva oma vara (e-waste), tupakan valmisteveroon perustuva oma vara (TEDOR) sekä EU:n yrityspohjainen oma vara (CORE).

Ympäristöministeriön kannalta keskeisiä ovat kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen, keräämättä jääneeseen sähkö- ja elektroniikkalaiteromuun, hiilirajamekanismiin sekä päästökauppajärjestelmään perustuva oma vara. Komission uusien omien varojen ehdotuksilla voisi olla välillisiä ympäristövaikutuksia. Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvan oman varan määräytymishinnalla voisi olla kannustinvaikutuksia muovipakkausjätteen kierrättämisasteen kasvattamiseksi. Vastaavasti uudella keräämättä jääneeseen sähkö- ja elektroniikkalaiteromuun perustuvalla uudella omalla varalla voisi olla kannustinvaikutuksia keräämisasteen kasvattamiseen. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole saatavilla sellaista tilasto- tai tutkimustietoa, joilla voitaisiin arvioida kyseisten omien varojen käyttäytymisvaikutusten suuruusluokkaa.

Päästökauppajärjestelmään perustuva oma vara

Komissio ehdottaa, että nykyisestä yleisen päästökauppajärjestelmän (ETS 1) huutokauppatuloista 30 prosenttia ohjattaisiin unionin talousarvioon omana varana. Soveltamisalan ulkopuolella olisivat modernisaatiorahastoa varten tarkoitetut alkuperäiset päästöoikeudet sekä innovaatiorahastoa varten tarkoitetut päästöoikeudet. Ehdotus ei koskisi uutta tieliikennettä ja rakennuksia koskevaa päästökauppajärjestelmää (ETS 2).

Päästökauppajärjestelmästä voitaisiin saada unionin talousarvioon komission arvion mukaan vuosittain keskimäärin 9,6 miljardin euron tulot.

Ympäristöministeriö katsoo, että päästökauppajärjestelmään perustuva uuden oman varan arvioidaan olevan Suomelle epäedullinen. Suomen päästökauppatulojen arvioidaan v. 2025 olevan noin 556 milj. euroa. 30% vuosittaisista tuloista allokoitaisiin talousarvioon. Muutoksella voisi olla vaikutuksia kansallisen ilmasto- ja energiapolitikan toteuttamiseen, koska varat eivät olisi jatkossa allokoitu siihen tarkoitukseen kuin päästökauppadirektiivissä on säädetty. (nettona EU-maksut kasvaisivat noin 240 milj. eurolla rahoituskehyskaudella).

Muutoksella voisi olla vaikutuksia kansallisen ilmasto- ja energiapolitikan toteuttamiseen, koska varat eivät olisi jatkossa allokoitu siihen tarkoitukseen kuin päästökauppadirektiivissä on säädetty. Päästökauppadirektiivin (2003/87/EY) 10 artikla 3 kohdassa säädetään päästöoikeuksien huutokaupasta saatavien tulojen käytöstä. Jäsenvaltioiden on käytettävä päästöoikeuksien huutokaupasta saatavat tulot uusiutuvan energian investointien tukemiseen, energiatehokkuuden parantamiseen tai vähähiilisiin teknologioihin päästöjen vähentämiseksi. Päästökauppajärjestelmän huutokauppatuloihin perustuva oma vara vähentäisi jäsenmaiden huutokauppatuloja ohjaamalla osan tuloista unionin budjettiin, jossa niillä rahoitettaisiin unionin talousarviota yleiskatteellisesti, jolloin unionin tason panostukset edellä mainittuihin tarkoituksiin voisivat vähentyä. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan riskinä on, että kyseistä summaa ei enää korvamerkitä ilmastotyöhön rahoituksen siirtyessä EU:n budjettiin.

Valtioneuvosto katsoo, että nykyisestä kiinteiden laitosten päästökauppajärjestelmästä (nk. ETS 1) kertyvien tulojen kohdennus kansallisiin talousarvioihin tulisi säilyttää nykyisellään.

Hiilirajamekanismiin perustuva oma vara

Päästökauppajärjestelmää täydentävän hiilirajamekanismin tuloista 75 prosenttia ohjattaisiin unionin talousarvioon omina varoina. Komission arvion mukaan hiilirajamekanismilla voitaisiin saada unionin talousarvioon vuosittain keskimäärin 1,2 miljardin euron tulot.

Hiilirajamekanismin tuloihin perustuvan oman varan arvioidaan olevan Suomelle edullinen EU-maksujen suhteen. Ehdotus alentaisi Suomen EU-maksuja arviolta noin 40 miljoonalla eurolla rahoituskehyskauden aikana. Arvio perustuu komission laskelmiin, joissa on huomioitu hiilirajamekanismiin suunniteltu soveltamisalan laajentaminen teräksen ja alumiinituotteiden alavirtaan. Komissio on ehdottanut, että laajentamisesta saatavat tulot käytettäisiin hiilirajamekanismiin suunnitellun vientihyvityksen rahoittamiseksi. Vientihyvityksen rahoitusmalli on kuitenkin toistaiseksi epäselvä, joten vaikutusarvioissa on oletettu kaikkien CBAM-tulojen kertyvän joko jäsenmaiden talousarvioihin tai omina varoina unionin talousarvioon.

Keräämättä jääneeseen sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrään perustuva oma vara

Keräämättä jääneeseen sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrään perustuva uusi oma vara tuottaisi komission arvion mukaan myönteisiä ympäristövaikutuksia ja tukisi samalla unionin strategista riippumattomuutta kriittisten raaka-aineiden osalta. Tämän uuden oman varan käyttöönotto kannustaisi komission mukaan jäsenmaita vähentämään jätettä ja kehittämään keräysjärjestelmiään. Ehdotuksen tavoitetta unionin strategisesta riippumattomuudesta kriittisten raaka-aineiden osalta pidetään kannatettavana ja lisäksi ehdotuksen arvioidaan olevan Suomelle taloudellisesti edullinen. Jatkotyössä tulisi selvittää ehdotetun uuden oman varan määräytymisen kannalta keskeisten tilastojen laatu ja vertailukelpoisuus

Keräämättä jääneen romun määrä määriteltäisiin jäsenvaltioiden jo nyt Euroopan tilastoviranomaiselle Eurostatille ilmoittamien tilastoaineistojen perusteella. Oman varan määräytymishintana olisi 2 euroa per kilogramma keräämättä jäänyttä sähkö- ja elektroniikkalaiteromua. Kahden euron hinta per kilogramma olisi sidottu inflaatioon.

Komission arvion mukaan keräämättä jääneeseen sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrään perustuvalla omalla varalla voitaisiin saada unionin talousarvioon vuosittain keskimäärin 15,0 miljardin euron tulot.

YM suhtautuu avoimesti uuteen ehdotettuun omavaraan keräämättä jääneestä sähkö- ja elektroniikkajätteestä. Omavaraehdotuksen tavoite lisätä unionin strategista riippumattomuutta kriittisten raaka-aineiden osalta on erittäin kannettava. Alustavien VM:n laskelmien mukaan ehdotus on myös Suomen EU-jäsenmaksuosuuden kokonaisuuden kannalta taloudellisesti edullinen. Laskelmia on syytä kuitenkin tarkastella vielä tarkasti, sillä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keräystilastoihin ja tilastointitapoihin eri maiden välillä liittyy huomattavia epävarmuuksia. Komissio on itsekin myöntänyt, että keräystilastojen laadussa on parantamisen varaa. Tilastojen luotettavuuden parantaminen vaatii yhteistyötä ja resursseja sekä tuottajilta että viranomaisilta.

On epäselvää, kannustaako omavaramaksu tehokkaampaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun erilliskeräykseen ja kriittisten raaka-aineiden talteenottoon. Sisämarkkinoilla tulisi erityisesti edistää kierrätettyjen raaka-aineiden laatua, kysyntää sekä liikkuvuutta. Kriittisten raaka-aineiden selkeät talteenottovaatimukset voisivat luoda kannustimia investointeihin talteenottokapasiteetin lisäämiseksi. Tällaisia ollaankin luomassa sähkö- ja elektroniikkalaiteromulainsäädäntöä uudistamalla sekä EU:n kiertotalouslainsäädäntöä kehittämällä.

Lopuksi

Rahoituskehysehdotukseen sisältyy yleinen tavoite kohdentaa 35 % kokonaismenoista toimiin, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillintään sekä ympäristöön. Kyseinen tavoite sisältyy talousarvion menojen seurantaa ja tuloksellisuutta koskevaan kehys - asetukseen (COM (2025) 545 final), ja sen vaikutuksia arvioidaan siten tarkemmin siitä annettavassa U-kirjelmässä.

Kuten komission ehdotuksessa todetaan, Ilmasto- ja luontokriisin ratkaiseminen sekä fossiilisista polttoaineista eroon pääseminen vaativat jatkossakin merkittäviä panostuksia EU varojen kohdentumisen osalta. Muuttunut toimintaympäristö on entisestään kasvattanut tarvetta puhtaalle siirtymälle ja fossiilitaloudesta irtautumiselle. Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan on johtanut merkittäviin energiapoliittisiin linjanmuutoksiin energiansaannin turvaamiseksi ja energia- ja materiaaliriippuvuuden vähentämiseksi Venäjästä.

Jo kuluvalla rahoituskaudella EU varojen hallinnassa monissa rahastoissa kriteerinä on käytetty ei merkittävää haittaa periaatetta (DNSH). Periaatteella osaltaan pyritään huomioimaan EU varojen käyttö ilmaston, ympäristön ja luonnon kannalta mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavasti. EU –varojen käytön, erityisesti ilmasto- ja luontokadon torjunnan sekä riskienhallinnan näkökulmasta ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että EU-varojen kohdentumista sekä vaikuttavuutta tarkastellaan ja seurataan jatkossakin sekä lyhyen, että pitkän aikavälin vaikutusten osalta yhtenäisillä kriteereillä ja reunaehdoilla.